

'n PRAKTYKMODEL VIR PRIVAATPRAKTYKBESTUUR

IN MAATSKAPLIKE WERK

deur

CORNELIA HESTHER MARGARETHA BLOEM

VOORGELÊ TER VERVULLING VAN 'n DEEL

VAN DIE VEREISTES VIR DIE GRAAD

DOCTOR PHILOSOPHIAE IN

MAATSKAPLIKE WERK

in die

FAKULTEIT GEESTESWETENSKAPPE

DEPARTEMENT MAATSKAPLIKE WERK

aan die

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA

PROMOTOR: PROF C.S.L. DELPORT

PRETORIA

OKTOBER 2004

Opgedra aan my man Francois

DANKBETUIGINGS

Alle dank aan:

- God, die Vader vir die vermoë wat U aan my gegee het
- Prof Rina Delpont, my promotor en mentor in hierdie studie – dankie vir u bekwame en wonderlike stimulerende studieleiding
- Beide my ouers, Pa Boet en Ma Hannie wat te alle tye vir my 'n persoonlike inspirasie die afgelope 18 studiejare was en van wie ek geleer het dat verdere studie 'n reis is. Pappa vir die laaste myle. Dit was uiterse kosbare tyd vir my. Mammie, ek kan die voorreg nie in woorde uitdruk nie.
- My skoonouers, Pa At en Ma Marietjie vir daarwees en 'n tweede warm rustige tuiste ten tye van my besoeke aan Gauteng. Dankie vir jul geloof in my vermoëns en ondersteuning regdeur al my studiejare.
- My seun, Francois, vir jou begrip, geduld, fluisterwoorde van ondersteuning en sagte drukkies
- My dogtertjie, Joa, vir jou hope blommetjies, glase water en vermoë om ten spyte van jou eie behoeftes steeds geduldig te kon bly
- My man, Francois, my steunpilaar en emosionele rusplek. Dankie vir jou onbaatsugtige opoffering om aan my hierdie geleentheid te kon bied. Ek sou werklik nie hierdie produk kon voltooi sonder jou aan my sy nie. Jy maak alles *altyd* die moeite werd.
- Die privaatpraktisyns in die fokusgroepe wat kosbare inkomstetyd afgestaan het om die benuttingswaarde van die studie te evalueer
- Lambert Jacobs, vir jou kunidge hulp met taalkwessies

"Everything has been thought of before.

The importance is to think of it again"

Goethe

OPSOMMING

'n PRAKTYKMODEL VIR PRIVAATPRAKTYKBESTUUR
IN MAATSKAPLIKE WERK
deur
CORNELIA HESTHER MARGARETHA BLOEM

PROMOTOR: PROF. CSL DELPORT
DEPARTEMENT MAATSKAPLIKE WERK
UNIVERSITEIT VAN PRETORIA

GRAAD: DOCTOR PHILOSOPHIAE IN MAATSKAPLIKE WERK

Hierdie studie is gerig op die ontwikkeling van 'n praktykmodel vir privaatpraktykbestuur in Maatskaplike werk. Vanuit die literatuur is dit duidelik dat geen praktykmodel vir privaatpraktykbestuur eie aan die aard en werkwyse van Maatskaplike werk bestaan nie. Die kennisbasis waarop privaatpraktyk in Maatskaplike werk rus word dikwels vanuit ander professies en dissiplines ontleen en geplooi om probleemareas in Maatskaplikewerk privaatpraktyk aan te spreek. Die ontbreking van 'n praktykmodel vir privaatpraktykbestuur impliseer dus dat min riglyne vir Maatskaplike werkers in die veld bestaan wat gevolg kan word.

Daar is egter ook 'n verdere knelpunt. Swak besoldiging en sosio-ekonomiese verandering in die werksomgewing van die Maatskaplike werker plaas tans finansieël en emosioneel druk op hom, wat veroorsaak dat hy die beroepsveld kan verlaat.

Na aanleiding hiervan het die navorser 'n praktykmodel vir privaatpraktykbestuur in Maatskaplike werk so ontwikkel, dat die inhoud, aard en omvang van privaatpraktyk deur hierdie praktykmodel, bekend en benutbaar vir praktyk gemaak is. Ten einde hierdie doel te bereik is (i) 'n teoretiese verwysingsraamwerk vir privaatpraktykbestuur in Maatskaplike werk as grondslag daargestel; (ii) is die profiel vir bestaande privaatpraktykte in Suid-Afrika verken; (iii) is 'n praktykmodel vir

privaatpraktykbestuur aan die hand van die intervensienavorsingsmodel ontwikkel en is hierdie ontwikkelde praktykmodel se benuttingswaarde deur middel van fokusgroepe bestaande uit Maatskaplikewerk privaatpraktisyns geëvalueer. As teoretiese verwysingsraam, is alle toepaslike konsepte, beginsels, prosesse en elemente as komponente van 'n praktykmodel vanuit die Maatskaplike werk en ekonomiese en bestuurswese ondersoek. Vanuit die ekonomiese en bestuurswese is 'n onderskeid getref tussen aspekte toepaslik binne entrepreneurskap en bestuurswese. 'n Praktykmodel is aan die hand van 'n omvattende literatuurstudie saamgestel wat empiries aangevul is deur die sekondêre dataontleding van 'n nasionale databank waar inligting van geregistreerde Maatskaplikewerke in privaatpraktyk gestoor word. Die benuttingswaarde van die ontwikkelde model is aan die hand van drie afsonderlike fokusgroepe, bestaande uit Maatskaplike werke in privaatpraktyk, geëvalueer. Die kwalitatiewe data wat vanuit hierdie proses ontleed is, is sorgvuldig bygewerk tot 'n finale praktykmodel.

Gevolgtrekkings en aanbevelings wat spruit uit die navorsingsproses en evaluering van die benuttingswaarde van die model, sluit die studie af.

SLEUTELTERME:-

- Praktykmodel
- Privaatpraktykbestuur
- Maatskaplike werk
- Teoretiese verwysingraamwerk
- Sisteemteorie
- Konsepte
- Beginsels
- Prosesse
- Elemente
- Intervensienavorsingsmodel

SUMMARY

A PRACTICE MODEL FOR PRIVATE PRACTICE MANAGEMENT IN SOCIAL WORK

By

CORNELIA HESTHER MARGARETHA BLOEM

PROMOTOR: PROF C.S.L. DELPORT
DEPARTMENT OF SOCIAL WORK
UNIVERSITY OF PRETORIA

DEGREE: DOCTOR PHILOSOPHIAE IN SOCIAL WORK

The study is aimed at the development of a Practice Model for Private Practice Management in Social work. It is evident from the literature that no practice model for private practice management exists, peculiar to the nature and modus operandi of Social work. A further problem is that the knowledge base of Social work is often derived and adopted from other professions and disciplines to address problem areas in Social work private practice. The problem lies far deeper.

The lack of a practice model for private practice management also implies the lack of guidelines on how to employ social workers within the field of private practice. Poor remuneration and socio-economic change in the external environment put financial and emotional pressure on the social worker, which causes him to leave the social work profession.

With reference to the above mentioned the researcher developed a practise model for private practice management in Social work to an extend that the content nature and magnitude of private practice is being familiarised and utilised in practice through this practise model.

In order to reach this goal, a theoretical frame of reference for private practice management in Social work is created, the profile of existing private practices in South Africa is explored, a practice model for private practice management is developed through the intervention research model and the developed practice model's value is evaluated through focus groups consisting of private practitioners. Interdependent herewith all relevant concepts, principles, processes and elements as components of a practice model is investigated in both the field of social work and economic and management sciences. From the economic and management science a distinction is made between aspects applicable within entrepreneurship and management to private practice management.

Based on a comprehensive literature study the practice model is developed and supported by a secondary data analysis from the national databank of the South African Social Workers in Private Practice. The utilisation value of the developed model is evaluated through three separate focus groups consisting of social workers in private practice. The qualitative data analysed through this process is carefully incorporated into a final practice model. Conclusions and recommendations as a result of the research process conclude the study.

KEYWORDS:-

- Practice model
- Private practice management
- Social work
- Theoretical framework
- Systems theory
- Concepts
- Principles
- Processes
- Elements
- Intervention research model

INHOUDSOPGAWE

HOOFSTUK 1

INLEIDENDE ORIËTERING

1.1	Inleiding	01
1.2	Motivering vir die keuse van die onderwerp.	04
1.3	Probleemformulering	08
1.4	Doel en doelwitte	10
1.5	Navorsingsvraag vir die studie.	11
1.6	Navorsingsbenadering.	12
1.7	Soort navorsing	14
1.8	Navorsingsontwerp	15
1.9	Navorsingsprosedure en werkwyse	17
1.10	Voorondersoek.	18
1.10.1	Literatuurstudie	18
1.10.2	Konsultasie met kundiges	19
1.10.3	Deeglike studie van eenhede van analise	21
1.10.3.1	Maatskaplike werk in Suid-Afrika	21
1.10.3.2	Privaatpraktisyns	22
1.10.3.3	Ervaring binne Maatskaplike werk	22
1.11	Omskrywing van die universum, steekproef en steekproefprosedure	23
1.11.1	Universum	24
1.11.2	Die steekproef en steekproeftrekking	24
1.12	Etiese aspekte.	26

HOOFSTUK 1 (VERVOLG)

1.12.1	Ingeligde toestemming	26
1.12.2	Etiese implikasies vir sekondêre data-ontleding in Hoofstuk vyf	27
1.13	Definisies van hoofkonsepte	28
1.13.1	Maatskaplike werk	28
1.13.2	Privaatpraktyk	30
1.13.3	Maatskaplike werker en Privaatpraktisyn	31
1.13.4	Privaatpraktykbestuur	31
1.13.5	Praktykmodel	32
1.14	Leemtes en probleme wat tydens die studie ervaar is.	32
1.15	Indeling van die navorsingsverslag	34
1.16	Samevatting	36

HOOFSTUK 2

'N TOELETIESE VERWYSINGSRAAMWERK VIR 'N VOORGESTELDE MODEL IN MAATSKAPLIKWERK PRIVAATPRAKTYKBESTUUR

2.1	Inleiding	38
2.2	Konseptualisering van wat verstaan word onder 'n model	39
2.3	Die proses van modelontwikkeling	40
2.4	Teoretiese modelle in Maatskaplike werk	43
2.4.1	Die "Generalist" model	43
2.4.2	Praktykmodel geskoei op bemagtiging	45
2.5	'n Oop model-benadering binne die konteks van modelontwikkeling	46
2.6	Die Sisteemteorie as toeretiese verwysingsraamwerk vir hierdie studie	50
2.6.1	Komponente van belang binne die Sisteemteorie	51
2.6.1.1	Grondbeginsels	51
2.6.1.2	Oorlewing binne die supra-sisteem	53
2.6.1.3	Oop sisteme is soms ook geslote	53
2.6.1.4	Grense binne sisteme	54
2.6.1.5	Oorbruggingskomponente binne die grense van die sisteem	57
2.6.1.6	Die eksterne omgewing	58
2.7	Evaluering van die toepaslikheid van die Sisteemteorie binne Maatskaplike werk	61
2.7.1	Bydraes deur verskillende perspektiewe en beroepsvelde	62
2.7.2	Ontwikkeling en verandering binne die Sisteemteorie	62
2.7.3	Ekwilibrium in die sisteem	63
2.7.4	Terugvoer in die sisteem	63
2.8	Samevatting	64

HOOFSTUK 3

TOEPASLIKE KONSEPTE VIR 'N MODEL IN MAATSKAPLIKEWERK PRIVAATPRAKTYKBESTUUR

3.1 Inleiding	67
3.2 Konseptualisering van die terme waarde- en normsisteem, etiek en bemagtiging	68
3.3 Rasionaal vir die seleksie van toepaslike konsepte.	69
3.4 Waardes as fundamentele konsep vir privaatpraktyk in Maatskaplike werk.	70
3.4.1 Aannames waarop 'n waardesisteem binne Maatskaplikewerk privaatpraktyk rus	71
3.4.1.1 Soorte waardes binne Maatskaplikewerk privaatpraktyk.	73
3.4.1.2 Kernwaardes van Maatskaplike werk	74
3.4.2 'n Waardebasis binne die konteks van privaatpraktyk	76
3.4.2.1 Die "middelklas" argument teen privaatpraktyk	77
3.4.2.2 Die "fooi" argument teen privaatpraktyk	79
3.4.2.3 Die "opleiding" argument teen privaatpraktyk	81
3.4.2.4 Die "beroepsgrense" argument in privaatpraktyk.	81
3.5 Etiek as fundamentele konsep vir privaatpraktykbestuur in Maatskaplike werk	83
3.5.1 Die verband tussen waardes en etiek binne die konteks van Maatskaplike werk	83
3.5.2 Benaderings in Maatskaplikewerketiek	84
3.5.2.1 Die morele filosofie of teleologiese benadering	84
3.5.2.2 Die pligleer of deontologiese benadering.	84
3.5.3 Die kliënt-sisteem en etiek in privaatpraktyk	85
3.5.4 Etiese besluitneming in Maatskaplikewerk privaatpraktyk	86
3.5.5 Etiese grense binne Maatskaplikewerk privaatpraktyk	88
3.5.6 'n Etiese kode voortspruitend uit die bestaande Maatskaplikewerketiek- en waardesisteem vir privaatpraktyk.	91
3.5.7 'n Etiese kode voortspruitend uit die bestaande besigheidsetiek vir privaatpraktyk in Maatskaplike werk	95
3.5.8 Verskillende benaderings in besigheidsetiek	97

HOOFSTUK 3 (VERVOLG)

3.5.8.1	Die gouereël-benadering	.	.	.	.	.	.	97
3.5.8.2	Die utilitêre benadering	.	.	.	.	.	.	97
3.5.8.3	Die deontologiese benadering	.	.	.	.	.	.	98
3.5.8.4	Persoonlike vryheid	.	.	.	.	.	.	98
3.5.8.5	Die Regverdigheidsteorie	.	.	.	.	.	.	98
3.5.9	Komponente van besigheidsetiek	.	.	.	.	.	..	99
3.5.9.1	Etiese relatiwiteit as komponent van besigheidsetiek	.	.	.	.	.	.	99
3.5.9.2	'n Besigheidsideologie as komponent van besigheidsetiek.	.	.	.	.	.	.	99
3.5.9.3	Wins as komponent van besigheidsetiek	.	.	.	.	.	.	104
3.6	Bemagtiging as fundamentele konsep vir privaatreëlspraktyk in Maatskaplike werk.							108
3.6.1	Aannames waarop bemagtiging rus	.	.	.	.	.	.	110
3.6.2	Komponente van bemagtiging	.	.	.	.	.	.	111
3.6.2.1	Kennis as komponent van bemagtiging in die Maatskaplikewerk privaatreëlspraktyk.							111
3.6.2.2	Die vasstelling van grense as komponent van bemagtiging.	.	.	.	.	.	.	112
3.6.2.3	Hulpbron- en strategie-ontwikkeling as komponent van bemagtiging.	.	.	.	.	.	.	113
3.7	Samevatting	.	.	.	.	.	.	113

HOOFSTUK 4

TOEPASLIKE BEGINSELS VIR 'N MODEL IN MAATSKAPLIKEWERK PRIVAATPRAKTYKBESTUUR

4.1 Inleiding	115
4.2 Generiese beginsels in Maatskaplike werk.	116
4.3 Maatskaplikewerkbeginsels van toepassing binne die Suid-Afrikaanse konteks	119
4.4 Die ideologiese oorsprong van Maatskaplikewerkbeginsels.	122
4.5 Lewensbeginsels binne die konteks van Maatskaplikewerk privaatpraktyk.	123
4.5.1 Die toepassing van 'n holistiese lewensbeskouing binne die raamwerk van lewensbeginsels	124
4.5.1.1 Eksterne faktore binne die holistiese lewensbeskouing	125
4.5.1.2 Interne faktore binne die holistiese lewensbeskouing	135
4.6 Besigheidsbeginsels toepaslik in Maatskaplikewerk privaatpraktyk.	135
4.6.1 Suksesvolle besigheidsmodelle vir privaatpraktyke vanuit ander hulpverleningsprofessies	136
4.6.2 Besigheidsbeginsels met 'n sosiale verantwoordelikeheidskenmerk	137
4.6.3 Vlakke van sosiale verantwoordelikheid toepaslik binne Maatskaplikewerk Privaatpraktyk	139
4.6.4 Motiewe vir sosiale verantwoordelikheid	141
4.6.5 Toepaslike besigheidsbeginsels vir Maatskaplikewerk privaatpraktyk	143
4.7 Samevatting	145

HOOFSTUK 5

TOEPASLIKE PROSESSE VIR 'N MODEL IN MAATSKAPLIKEWERK PRIVAATPRAKTYKBESTUUR

5.1	Inleiding	148
5.2	Rasionaal vir die insluiting van <i>prosesse</i> as veranderlike in Maatskaplikewerk privaatpraktyk	149
5.3	Toepaslike prosesse vir Maatskaplikewerk privaатpraktykbestuur.	149
5.3.1	Maatskaplikewerkprosesse as 'n komponent van privaатpraktykbestuur	149
5.3.1.1	Die Maatskaplikewerk hulpverleningsproses	150
5.3.1.2	Basiese aannames waarop die hulpverleningsproses rus	151
5.3.1.3	Fases in die hulpverleningsproses van Maatskaplike werk.	152
5.3.1.4	Bestudering van die profiel van Maatskaplikewerk privaатpraktyke in Suid-Afrika (Fase twee van die intervensienavorsingsmodel)	155
5.3.2	Entrepreneuriese prosesse as komponent van Maatskaplikewerk privaатpraktyk	180
5.3.2.1	Konseptualisering van en rasionaal vir die insluiting van entrepreneursiese prosesse binne Maatskaplikewerk privaатpraktyk	181
5.3.2.2	Basiese aannames waarop die entrepreneursiese proses berus	183
5.3.2.3	Die fases van die entrepreneursiese proses	191
5.3.2.4	Die vereiste entrepreneursiese vaardighede vir Maatskaplikewerk privaатpraktyk	193
5.3.3	Toepaslike bestuursprosesse in Maatskaplikewerk privaатpraktyk	199
5.3.3.1	Konseptualisering van die bestuursproses	200
5.3.3.2	Rasionaal vir insluiting van bestuursprosesse in Maatskaplikewerk privaатpraktyk	200
5.3.3.3	Basiese aannames waarop die bestuursproses in Maatskaplikewerk privaатpraktyk rus	202
5.3.3.4	Vereiste bestuursvaardighede vir Maatskaplikewerk privaатpraktykbestuur	207
5.3.3.5	Die funksies van bestuur in Maatskaplikewerk privaатpraktyk	221
5.4	Samevatting	237

HOOFSTUK 6

TOEPASLIKE ELEMENTE VIR 'N MODEL IN MAATSKAPLIKEWERK PRIVAATPRAKTYKBESTUUR

6.1	Inleiding	240
6.2	Interne elemente	242
6.2.1	Karaktertrekke van die entreprenuriese persoonlikheid as interne element	246
6.2.1.1	Die Persoonlike Presteerder	247
6.2.1.2	Die Superbemarkter/verkoopspersoon	248
6.2.1.3	Die Bestuurder-entreprenur	251
6.2.1.4	Die Ideegenererender-entreprenur	253
6.2.2	Karaktertrekke van die maatskaplikewerkpersoonlikheid as interne element	255
6.2.2.1	Emosionele intelligensie as karaktertrek vir die Maatskaplike werker in privaatpraktyk	256
6.2.3	Karaktertrekke van die bestuurspersoonlikheid as interne element	264
6.2.3.1	"Myers-Briggs Type Indicator" vir die bepaling van bestuurspersoonlikheid	266
6.3	Eksterne elemente van belang vir die Maatskaplike werker in privaatpraktyk	268
6.3.1	Die veld (" <i>the field</i> ") as eksterne element	269
6.3.1.1	Omgewingsverandering as eksterne element	270
6.4	Samevatting	276

HOOFSTUK 7

NAVORSINGSMETODOLOGIE

7.1	Inleiding	279
7.2	Intervensienavorsing	280
7.2.1	Die intervensienavorsingsmodel	281
7.2.1.1	Fase een: Probleemanalise en Projekbeplanning.	285
7.2.1.2	Fase twee: Inligting-insameling en sintese	291
7.2.1.3	Fase drie: Ontwerp	301
7.2.1.4	Fase vier: Vroeë ontwikkeling en loodsondersoek	306
7.2.1.5	Fase vyf: Evaluasie en gevorderde ontwikkeling	311
7.2.1.6	Fase ses: Verspreiding of disseminasie	314
7.3	Die toepaslikheid van intervensienavorsing	315

HOOFSTUK 8

DIE BEPALING VAN DIE BENUTTINGSWAARDE VAN 'N MODEL VIR MAATSKAPLIKWERK PRIVAATPRAKTYKBESTUUR.

8.1	Inleiding	317
8.2	Die plek van empiriese bevindinge binne die konteks van die studie	318
8.3	Insameling, ontleding en interpretering van kwalitatiewe data vir die studie.	320
8.3.1	Strategie vir data-insameling vir fokusgroepbyeenkomste.	320
8.3.2	Strategie vir ontleding van fokusgroepbyeenkomste	323
8.4	Profiel van respondente	325
8.5	Empiriese resultate	328
8.5.1	Empiriese resultate: Fase vier - Vroeë ontwikkeling en loodsondersoek	330
8.5.1.1	Kategorie een: Die benuttingswaarde van die konsepte waardes, etiek en bemagtiging, soos opgeneem in die praktykmodel	331
8.5.1.2	Kategorie twee: Die benuttingswaarde van besigheidsbeginsels, Maatskaplikewerkbeginsels en lewensbeginsels as relevante praktykbeginsels soos opgeneem in die praktykmodel	332
8.5.1.3	Kategorie drie: Die benuttingswaarde van bestuursprosesse, entrepreneuriese prosesse en maatskaplikewerkprosesse as relevante praktykprosesse soos opgeneem in die praktykmodel	334
8.5.1.4	Kategorie vier: Die benuttingswaarde van interne en eksterne elemente soos omgewingsverandering en emosionele intelligensie wat as relevante elemente opgeneem is in die praktykmodel	336
8.5.2	Empiriese resultate: Fase vyf - Evaluering en gevorderde ontwikkeling van 'n praktykmodel	339
8.6	Samevatting	341

HOOFSTUK 9

SAMEVATTING, GEVOLGTREKKINGS EN AANBEVELINGS

9.1	Inleiding	342
9.2	Hoofstuk een Algemene inleiding tot die studie	343
9.2.1	Samevatting	343
9.2.2	Algemene gevolgtrekking	344
9.2.3	Evaluering, gevolgtrekkings en aanbevelings ten opsigte van bepaalde aspekte in Hoofstuk een	345
9.2.3.1	Wyse waarop die probleem aangespreek is	345
9.2.3.2	Die bereiking van die doel en doelwitte van die studie	348
9.2.3.3	Navorsingsvraag	351
9.2.3.4	Fokusgroepe as data-insamelingsmetode	353
9.3	Hoofstuk twee: 'n Teoretiese verwysingsraamwerk vir die voorgestelde model in Maatskaplikewerk privaatpraktykbestuur	361
9.3.1	Samevatting	361
9.3.2	Gevolgtrekkings.	361
9.3.3	Aanbevelings	362
9.4	Hoofstuk drie: Toepaslike konsepte vir 'n model in Maatskaplikewerk privaatpraktykbestuur	362
9.4.1	Samevatting	362
9.4.2	Gevolgtrekkings.	363
9.4.3	Aanbevelings	363
9.5	Hoofstuk vier: Toepaslike beginsels vir 'n model in Maatskaplikewerk Privaatpraktykbestuur	364
9.5.1	Samevatting	364
9.5.2	Gevolgtrekkings.	364
9.5.3	Aanbevelings	365

HOOFSTUK 9 (VERVOLG)

9.6	Hoofstuk vyf: Toepaslike prosesse vir 'n model in Maatskaplikewerk privaatpraktykbestuur	366
9.6.1	Samevatting	366
9.6.2	Sekondêre data-ontleding as ondersteunend tot die literatuurstudie.	368
9.6.2.1	Evaluering van die proses van sekondêre data-ontleding	368
9.6.3	Gevolgtrekkings	371
9.6.4	Aanbevelings	372
9.7	Hoofstuk ses: Toepaslike elemente vir 'n model in Maatskaplikewerk privaatpraktykbestuur	373
9.7.1	Samevatting	373
9.7.2	Gevolgtrekkings	373
9.7.3	Aanbevelings	375
9.8	Hoofstuk sewe: Die benutting van navorsingsmetodologie in die ontwikkeling van 'n model vir Maatskaplikewerk privaatpraktykbestuur	375
9.8.1	Samevatting	375
9.8.2	Gevolgtrekkings	375
9.8.3	Aanbevelings	376
9.9	Hoofstuk agt: Die empiriese bevindinge van die studie	376
9.9.1	Samevatting	376
9.9.2	Gevolgtrekking	376
9.9.3	Aanbeveling	377
9.9.4	Aanbevelings vir verdere navorsing	377
9.10	Ten slotte	377
	Bibliografie	379

LYS VAN BYLAES

Bylae 1.2	Ingeligte toestemming vir deelname aan navorsing .	403
Bylae 8.1	Fokusgroeplede	406
Bylae 8.2	Hulpmiddel vir fokusgroepe	407
Bylae 8.3a	Data-ontledingstabel volgens kategorieë	408
Bylae 8.3b	Observasies en kategorieë vir gedrag van fokusgroeplede	409
Bylae 8.4	Vrae tydens fokusgroeplede	412
Bylae 8.5	Vorbereidingstuk aan fokusgroeplede	414

LYS VAN FIGURE

Figuur 1.1	Kenmerkende navorsingsontwerpe binne elke fase van die intervensienavorsingsmodel	16
Figuur 2.1	Die sub sisteme vir die handhawing van homeostase in die groter sisteem	55
Figuur 2.2	Die interafhanklike invloed tussen sisteme	59
Figuur 2.3	Die ontwikkelingsproses vir 'n praktykmodel vir privaatspraktykbestuur met klem op die teoretiese verwysingsraamwerk	66
Figuur 3.1	Kernwaardes van Maatskaplike werk	76
Figuur 3.2	'n Aangepaste raamwerk vir etiese besluitneming uit Mattison	87
Figuur 3.3	Die versoening van 'n diensmotief met 'n winsmotief binne Maatskaplike werk privaatspraktyk	107
Figuur 3.4	Die verloop van die literatuurstudie in die ontwikkeling van 'n praktykmodel vir privaatspraktykbestuur met klem op toepaslike konsepte	114
Figuur 4.1	Die vier basiese menslike verhoudinge en kulturele ingesteldheid van elk	131
Figuur 4.2	Interpretasie van die werklikheid volgens 'n bepaalde gekose fokus	132
Figuur 4.3	Kultuurlae verteenwoordigend van die individu	134
Figuur 4.4	Vlakke van sosiale verantwoordelikheid	140
Figuur 4.5	Die verloop van die literatuurstudie in die ontwikkelingsproses vir 'n praktykmodel vir privaatspraktykbestuur met klem op stap twee: toepaslike beginsels	147

Figuur 5.1	Geografiese verspreiding van SAASWIPP geregistreerde lede in Suid-Afrika vir 2003	157
Figuur 5.2	SAASWIPP geregistreerde lede in verhouding met die totale aantal geregistreerde Maatskaplike werkers in Suid-Afrika vir 2003	159
Figuur 5.3	Verspreiding van die drie primêre metodes in Maatskaplike werk in elk van die nege provinsies soos deur privaattpraktisyns beoefen	163
Figuur 5.4	Verspreiding van privaattpraktyke in Maatskaplike werk wat spesialiseer in aanneming as spesialiteitsrigting	166
Figuur 5.5	Grafiese voorstelling van die persentasie wat opleiding as spesialiseringsterrein uitmaak in Maatskaplikewerk privaattpraktyke	170
Figuur 5.6	Verspreiding van Maatskaplikewerk privaattpraktyke wat in statutêre en forensiese werk in die nege provinsies spesialiseer	172
Figuur 5.7	Maatskaplikewerk privaattpraktyke wat statutêre en forensiese werk volgens provinsies, spesialiseer	174
Figuur 5.8	Grafiese verspreiding van supervisie as spesialiteitsrigting binne Maatskaplikewerk privaattpraktyk op nasionale vlak	176
Figuur 5.9	Die benutting van supervisie as spesialiteitsrigting binne Maatskaplikewerk privaattpraktyke	178
Figuur 5.10	Verspreiding van tipe spesialiteitsrigtings binne Maatskaplike werk privaattpraktyke in Suid-Afrika	179
Figuur 5.11	'n Netwerkproses vir 'n privaattpraktyk	198
Figuur 5.12	Die verloop van die literatuurstudie in die ontwikkeling van 'n praktykmodel vir privaattpraktykbestuur met die fokus op stap twee: toepaslike prosesse	239
Figuur 6.1	Elemente in privaattpraktykbestuur	241
Figuur 6.2	Inter-afhanklikheid van die karaktertrekke van 'n persoon en die wêreld waarbinne hy hom bevind	243
Figuur 6.3	Die "Four Cornerstone" model deur Cooper & Sawaf	259

Figuur 6.4	'n Besluitnemingsriglyn vir die hantering van onseker situasies in privaatpraktyk	273
Figuur 6.5	Die verloop van die literatuurstudie in die ontwikkelingsproses van 'n model vir privaatpraktyk met klem op stap twee: toepaslike elemente	278
Figuur 7.1	Die ontwikkelingsproses van 'n praktykmodel vir Maatskaplikewerk privaatpraktyk met die navorsingsmetodologie ingesluit	316
Figuur 8.1	Die integrering van konvensionele empiriese resultate van die studie binne die Intervensienavorsingsmodel	319
Figuur 8.2	Die proses van data-insameling deur middel van fokusgroepe	321
Figuur 8.3	Grondplan vir 'n fokusgroepsessie met voorletters vir stem-identifikasie	324
Figuur 8.4	'n Grafiese vergelyking van die spesialiseringsterreine van respondente en Maatskaplike werkers in privaatpraktyk, werksaam in die Wes-Kaap	328
Figuur 9.1	Kontekstuele uiteensetting van die wyse waarop die navorsingsprobleem aangespreek is	346

LYS VAN TABELLE

Tabel 2.1	Vergelyking tussen oop en geslote modelle .	48
Tabel 2.2	Evaluering van die toepaslikheid van die Sisteemteorie aan die hand van bepaalde kriteria	49
Tabel 3.1	Etiese beginsels wat voortvloei uit kernwaardes .	90
Tabel 3.2	Tradisionele kapitalistiese etiek teenoor 'n ontwikkelende kontemporêre etiek in besigheid .	102
Tabel 4.1	Vergelyking tussen die mees toepaslike beginsels vir 'n privaatpraktyk in Maatskaplike werk	144
Tabel 5.1	Geografiese verspreiding van geregistreerde SAASWIPP lede in Suid-Afrika vir 2003	156
Tabel 5.2	Die beoefening van gevallewerk, groepwerk en gemeenskapswerk in Maatskaplikewerk privaatpraktyke in Suid-Afrika	162
Tabel 5.3	Fooistrukture vir die primêre metodes wat in Maatskaplikewerk privaatpraktyk beoefen word .	165
Tabel 5.4	Verspreiding van privaatpraktyke in Maatskaplike werk wat in aanneming as spesialiteitsrigting spesialiseer	166
Tabel 5.5	Maatskaplike werkers in privaatpraktyk asook aantal praktyke wat in aanneming per provinsie spesialiseer	167
Tabel 5.6	Maatskaplike werkers in privaatpraktyk wat in opleiding spesialiseer	168
Tabel 5.7	Persentasie wat opleiding as spesialiseringsterrein uitmaak in Maatskaplikewerk privaatpraktyk .	169
Tabel 5.8	Verspreiding van Maatskaplikewerk privaatpraktyke wat volgens provinsies in statutêre en forensiese werk spesialiseer	171

Tabel 5.9	Maatskaplike werkers in privaatpraktyk wat in statutêre en forensiese werk spesialiseer	173
Tabel 5.10	Supervisie as spesialiteitsrigting binne Maatskaplikewerk privaatpraktyk op nasionale vlak	175
Tabel 5.11	Die benutting van supervisie as spesialiteitsrigting binne privaatpraktyke	177
Tabel 5.12	Die verband tussen werkomgewing en interne lokus van beheer	184
Tabel 6.1	Karaktereienskappe van belang vir die Maatskaplike werker in privaatpraktyk	245
Tabel 6.2	Karaktertrekke van die persoonlike presteerder	247
Tabel 6.3	Karaktertrekke van die superbemarker	248
Tabel 6.4	Karaktertrekke van die bestuurder-entrepreneur	251
Tabel 6.5	Karaktertrekke van die idee-genererder	253
Tabel 6.6	Karaktertrekke van 'n tipiese persoonlikheid A & B	268
Tabel 7.1	Fases in die Ontwerp en Ontwikkelingsvlak van die intervensienavorsingsmodel soos in hierdie studie toegepas	284
Tabel 7.2	Fase een: Probleemanalise en projekbeplanning	286
Tabel 7.3	Fase twee: Inligtinginsameling en -sintese	291
Tabel 7.4	Die evaluering van primêre data vir sekondêre ontledingsdoeleindes	295
Tabel 7.5	Suksesvolle en onsuksesvolle funksionele aspekte van bestuursmodelle	299
Tabel 7.6	Suksesvolle en onsuksesvolle funksionele aspekte van Maatskaplikewerk-modelle	299
Tabel 7.7	Suksesvolle en onsuksesvolle funksionele aspekte van entrepreneuriese modelle	300
Tabel 7.8	Fase drie: Ontwerp	301

Tabel 7.9	Fase vier: Vroeë ontwikkeling en loodsondersoek.	307
Tabel 7.10	Fase vyf: Evaluering en gevorderde ontwikkeling.	311
Tabel 8.1	Profielkenmerke van respondente wat deelgeneem het aan drie fokusgroepsessies	326
Tabel 8.2	Spesialiseringsrigtings van respondente wat deelgeneem het aan drie fokusgroepsessies	326
Tabel 8.3	'n Vergelyking van die spesialiseringsterreine van respondente geselekteer vir die fokusgroepe met Maatskaplike werkers in privaatpraktyk in die Wes-Kaap	327
Tabel 9.1	Evaluering van die doelwitbereiking in die studie	349
Tabel 9.2	Die beantwoording van die navorsingsvrae vir die studie	352
Tabel 9.3	Die evaluering van die verloop van fokusgroepbeplanning in die studie	356
Tabel 9.4	Riglyne vir die toepassing van sekondêre data-ontleding op 'n oorspronklike datastel	369